

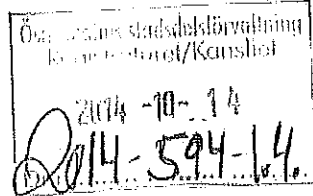
FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

FÖRELÄGGANDE
2014-10-10

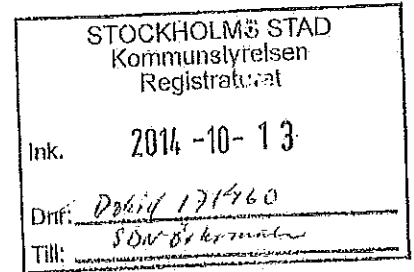
Aktbilaga 4

Mål nr.
20782-14   Enhet 12

Anges vid kontakt med domstolen

Stockholms stad
Stadshuset
105 35 Stockholm

██████████ / Stockholms stad
angående laglighetsprövning enligt kommunallagen

Ni ska yttra Er över innehållet i bifogade handlingar, aktbilaga 1.

Yttrandet ska vara skriftligt och ha kommit in till förvaltningsrätten senast den 24 oktober 2014.

Om Ni har några frågor kan Ni kontakta förvaltningsrätten.

Anette Roos, Domstolssekreterare
Telefon direkt 08-561 68005

Dok.Id 535532

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

2601

57

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

2014-09-08

Målnr: 2014-54-14

Aktbil: 1 Enhet: 12

2014-09-06

Östermalms stadsdelsförvaltning
Registraturet/Kansliet

2014-10-14

2014-54-14

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

Till Förvaltningsrätten i Stockholm (FR

Överklagande av Östermalms stadsdelsnämnds (ÖSN) bilagda beslut 2014-08-28

Psykiskt funktionshindrade personer som fyllt 65 avstångs från sådan rehabilitering och sysselsättning som de är berättigade till enligt 5 kap 7 § SoL. De får inte välja sysselsättning enligt valfrihetssystemet.

Yngre personer får i snitt inte ens 1½ dags sysselsättning/veka. Hur ska de kunna rehabiliteras in ett normalt liv? Varför tillämpar inte nämnden aktuell lag?

Sysselsättning skulle enligt nämndens terminologi vara ett "bistånd" enligt 4 kap socialtjänstlagen (SoL). Den sysselsättning som nämnden ansvarar för i valfrihetssystemet regleras emellertid i 5 kap 7 § SoL. Det är en dagverksamhet som drivs enligt 3 kap 6 § SoL. Det innebär också att nämnden ska driva viss sjukvård i samband med dagverksamhet enligt 18 § hälso-och sjukvårdslagen (HSL).

Personer som hänvisas till dagverksamhet enligt valfrihetslagen ska informeras om alternativa behandlingsmetoder och rehabilitering enligt 2 b § HSL samt få välja sjukvård enligt 18 a & 18 b §§ HSL. Bl a är

psykoterapi ett sådant valbart alternativ Jfr aktuella förarbeten i *Prop. 1998/99:4*

Det finns inget lagstöd för att avbryta sådan verksamhet vid 65-årsdagen - inte ens om sysselsättningen beviljats enligt LSS. Självfallet får sysselsättning enligt SoL även påbörjas efter + 65.

Jag har granskat ett hundratal av nämndens beslut om sysselsättning för personer under 65 år. **De flesta får endast något mer än en dags sysselsättning.** Det är en allvarlig inskränkning i de funktionshindrades rätt att få rehabiliterande sysselsättning. Denna begränsning av sysselsättningen är ytterst anmärkningsvärd eftersom statsministern ofta tolkar socialpolitiken så att alla människor som kan arbeta åtminstone en timme i veckan **ska få arbeta så mycket de orkar.**

Alla funktionshindrade måste få så mycket sysselsättning de önskar och orkar. Det är god rehabilitering. De måste också få sjukvård enligt 18 ff §§ HSL.

Av dessa skäl väckte jag bilagda medborgarförslag hos Östermalms stadsdelsnämnd. Ett förslag till en nämnd ska

- Bifallas
- Bifallas med ändringar eller
- Avslås.

Beslutet "att förslaget ska anses besvarat" är luddigt och utan verkan. Mitt förslag:

Jag föreslår därför att nämnden tillsätter en kommitté med företrädare för Östermalms sjukvårdsförening, kyrkorna, SPRF, SPF och PRO för att utreda vilket stöd nämnden bör utveckla för att minska ensamhet och depressioner och följsjukdoma.

En interpellation skulle ha kunnat besvaras på detta sätt. Ett medborgarförslag måste enligt förarbetena betraktas som en motion från en medborgare som inte är ledamot av nämnden, ett förslag som ska leda till resultat. Motion kommer av det latinska ordet moveo och betyder att sätta igång något. Antingen vill nämnden

- sätta igång något nytt eller
- verka som förut.

Eftersom nämndens majoriteten uppenbarligen inte vill låta de äldre fortsätta med sysselsättning borde nämnden ha beslutat om **avslag**.

*

Stadsdelsdirektören påstår i sitt tjänsteutlåtande att verksamheten måste styras av budget .

Budget är ett hjälpmedel för att beräkna det kommande årets skatt. Det fattas emellertid inte pengar i stadens kassa. De senaste åren redovisar Kommunstyrelsen varje år överskott på **c:a 1.000.000.000:- kr/år**. Den omständigheten har bl a lett till att Kommunstyrelsen beslutat att lag måste tillämpas även om budget inte räcker. Stadsdelsnämnderna har därför uppmanats att söka tilläggsanslag¹. Se Kommunstyrelsens yttrande i FRs mål 26502-12. I det yttrandet säger Kommunstyrelsen bl a att nämnderna ska begära tilläggsanslag för att kunna fullfölja socialtjänstlagens föreskrifter

Eftersom stadsdelsnämndens budget inte har tagit hänsyn till 5 kap 4 & 7 §§ socialtjänstlagen (SoL) måste nämnden begära tilläggsanslag för att kunna genomföra SoLs föreskrifter.

5 kap 7 § SoL: Socialnämnden skall verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Socialnämnden **skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning** och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter som avses i första stycket behöver ett sådant boende.

8 § Socialnämnden skall göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på dessa områden.

Kommunen *skall planera sina insatser för människor med fysiska och psykiska*

¹ Jfr. 10 kap 3 § SoL

funktionshinder. I planeringen skall kommunen samverka med landstinget samt andra samhällsorgan och organisationer.

Dessa regler gäller för alla funktionshindrade. Reglerna upphör inte att gälla vid 65-årsdagen. Därtill kommer för de äldre

5 kap 4 § SoL Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).

Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Det överklagade beslutet strider alltså mot dessa lagrum. Om viljan att hjälpa de äldre funktionshindrade hade funnits hos stadsdelsnämndens majoritet hade givetvis nämnden tagit vara på möjligheten att få hjälp av den "idéburna sektorn" genom att bifalla mitt förslag och utveckla en bättre miljö för den utrustade gruppen. Kommunfullmäktiges bilagda avtal med den idéburna sektorn måste anses som en bindande föreskrift för nämnden. Nämnden är skyldig att följa fullmäktiges föreskrifter enligt 6 kap KL.

Stadsdelsdirektören påstår :

I verksamhetsplanen för år 2014 anges att öppna verksamheter, kultur- och friskvårdsaktiviteter, förebyggande, insatser, samarbete med frivilligorganisationer, det sociala innehållet och anhörigstöd är betydelsefulla utvecklingsområden.

Citatet är nog riktigt men fungerar inte i praktiken. Ännu har organisationerna emellertid inte fått del av vad som här sags. Påståendet stämmer inte. Stadsdelsnämnden samverkar inte med RSMH Carpe Diem som organiserar även äldre psykiskt funktionshindrade människor. Funktionshindret upphör inte när en person med psykiska² funktionshinder fyller 65. De personer som tidigare fått delta i nämndens sysselsättningsaktiviteter stängs med automatik av från verksamheten när de fyller 65. De blir förtvivlade och blir isolerade. De får inte det stöd de behöver och som de har laglig rätt till.

Nämnden menar att de psykiskt funktionshindrade kan delta i fritidsaktiviteter tillsammans med friska människor. Ofta är de emellertid

² Denna tes gäller naturligtvis också blinda, döva & andra.

hämmande av sitt funktionshinder och vågar inte knyta nya kontakter på de öppna dagverksamheter som stadsdelsnämnden erbjuder. Och när de vågar är det inte ovanligt att de blir mobbade och mår ännu sämre. Inte heller får de något stöd för en sådan övergång.. Det är lagstridigt att personer över 65 inte får sysselsättning enligt 5 kap 7 § SoL. Därför väckte jag medborgarförslaget.

Nämnden skriver vidare:

Förslagsställaren lyfter fram problemet med att många äldre lider av psykisk ohälsa. En rad faktorer påverkar, både fysiska och psykosociala. Målgruppen är därmed ofta i behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården och det är angeläget med en god samverkan med landstinget. För närvarande pågår exempelvis ett samarbete med landstinget...

Ett sådant samarbete är okänt. Detta påstående innebär naturligtvis att det måste finnas daglig verksamhet med sysselsättning även för de äldre psyksikt funktionshindrade kommunmedlemmarna. Därvid bör nämnden tillämpa

3 kap 6 § SoL. Socialnämnden bör genom hemtjänst, *dagverksamheter eller annan liknande social tjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och att ha kontakt med andra.*

Nämnden bör även i övrigt tillhandahålla sociala tjänster genom rådgivningsbyråer, socialcentraler och liknande, social jour eller annan därmed jämförlig verksamhet.

När sådana dagverksamheter inrättas följer av 18 , 18 a & 18 b §§ hälso- och sjukvårdslagen (HSL) att stadsdelsnämnden ska erbjuda viss sjukvård med bl a sjuksköterska, sjukgymnast och psykolog. Det bör alltså ankomma på nämnden att i enlighet med vad som sägs i nämndens beslut anordna dagverksamheter med sysselsättning även för dem som fyllt 65 år

Målgruppen är därmed ofta i behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården och det är angeläget med en god samverkan med landstinget.

Detta mål kan naturligtvis uppnås om nämnden tillämpar nämnda lagar och verkligen enligt 5 kap 8 § SoL samverkar både med landstinget och organisationerna

RSMH Carpe Diem Östermalm³ har vid ett flertal tillfällen bett att få samverka med nämnden i dessa frågor. Men föreningen får varken svar eller respons. Reell samverkan sker inte med Landstinget. Vad som händer är att nämnden skickar över färdiga beslutsförslag med mejl till Landstinget, handlingar som inte ens diarieförs av Landstinget. Frånvaro av samverkan är lagstridig. I detta ärende har samverkan inte ens skett i nämndens råd för funktionshindersfrågor. Av bilagda protokollsutdrag från pensionärsrådet framgår att rådet anser att det finns tillräckliga aktiviteter för de psykiskt funktionshindrade. Det visar att pensionärsrådet inte har den ringaste kunskap och förståelse för de psyksikt funktionshindrades situation. Det hade alltså varit viktigt med en samverkan med RSMH med stöd av fullmäktiges nedan citerade föreskrifter för funktionshindersråden. Instruktionen är en bindande föreskrift för nämnden

Instruktion för nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor

Kommunfullmäktiges beslut den 13 juni 2011 (Utl 2011:106) (Jfr Kfs 2004:04) Denna instruktion gäller från och med den 1 januari 2012.

Rådets uppgifter

Rådet skall verka som rådgivande organ i frågor som har handikappaspekter. Rådet skall ta initiativ till förbättringar för personer med funktionshinder i alla åldrar.

Rådet skall ges tillfälle att framföra synpunkter över ärenden som berör personer med funktionshinder.

Rådet skall ges möjlighet att delta under beredningar av ärenden som berör funktionshindrade.

Rådet skall ges tillfälle att yttra sig över tjänsteutlåtanden som berör funktionshindrade innan beslut fattas.

³ Lokalavdelning av Riksförbundet Social och mental hälsa

Rådet skall också ges tillfälle att yttra sig över förslag till policy- och styr- dokument som berör funktionshindrade.

Rådet kan inte ersätta enskilda handikapporganisationers rätt att samverka enligt

- ✓ socialtjänstlagen (SoL);
- ✓ lagen om stöd och service till vissa funktions- hindrade (LSS) och
- ✓ Hälso- och sjukvårdslagen (HoSL).

Det är inte acceptabelt att nämnden stöter ut de psykiskt funktionshindrade från en rehabiliterande sysselsättning när de fyller 65. Visserligen skriver stadsdelsdirektören att man individuellt prövar om 65-åringar kan få sysselsättning. Alla de ps funktionshindrade över 65 som jag träffar i vår förening har utan prövning uteslutits från den sociala gemenskapen i sysselsättning när de fyllde 65.

Ett lokalt samverkansprogram avseende vård och omsorg för personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt synes finnas. Det är naturligtvis bra men har inte bäring på psykiskt funktionshindrade personer. Den omständigheten att en psyksikt sjuk person blir 65 medför alltså inte med automatik att hen blir dement.

M h t den okunskap om situationen för äldre psykiskt funktionshindrade som det aktuella beslutet uppvisar är det ytterst angeläget att snarast initiera ett samverkansorgan för att bryta isoleringen för de psyksikt funktionshindrade. Att nämndens majoritet inte vill det måste anses strida mot åtminstone 5 kap 4 & 7 §§ SoL samt 2 b, 18, 18 a & 18 b §§ HSL

Eftersom ingen samverkan i detta ärende skett vare sig med landsting eller organisationer strider beslutet också mot 5 kap 8 § SoL & 21 & 26 e §§ HSL

Jag överklagar därför det rubr beslutet och hemställer att FR upphäver det.

För att förenkla handläggningen tror jag det skulle vara enklare att genomföra en muntlig förhandling i st f en krånglig remissomgång. Då kan nämndens företrädare direkt förklara varför de inte tillämpar åberopade lagrum och jag kan genast bemöta vad som sägs. Jag anser att en muntlig förhandling behövs. Såvitt jag förstår FPL ska en muntlig förhandling då genomföras. Det är angeläget att detta mål avgörs snabbt eftersom många funktionshindrade personer mår dåligt av att isoleras i sina bostäder. Det försämrar uppenbart deras hälsa

Vänligen

[Redacted signature]

[Type the company name]

